

The article considers theoretical and methodological foundations of the technology of object-documentary analysis (T-MODA) as an effective means of optimizing intellectual work. Substantiates the possibility of modifying the technology for the implementation of information document analysis of the subject area. An example of the practical application of the modifying T-FASHION to make the optimal decision.

Keywords: *technology T-MOD, smart filter, NOPS-format, optimization of the thinking process, information domain analysis, decision making*

УДК 006.72(47+57)

О.М. Тур

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ДОКУМЕНТІВ В СРСР (НА ПРИКЛАДІ КОНСТРУКТОРСЬКОЇ ТА ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ)

Автором проаналізована діяльність органів стандартизації СРСР щодо унормування системи конструкторської та проектної документації.

Ключові слова: *конструкторська та проектна документація, стандартизація, органи стандартизації.*

Основи вітчизняної стандартизації були започатковані 14 вересня 1918 р. декретом про запровадження метричної системи мір [2]. Прийняття цього акту дозволило «закласти основу розвитку робіт зі стандартизації у сфері вимірювальної техніки та приладобудування» [1, 10].

28 вересня 1918 р. при Головній палаті мір і ваг, заснованій в 1893 році в Санкт-Петербурзі з ініціативи Д.І. Менделєєва, був створений Комітет еталонів та стандартів. Незабаром (1923 р.) розпочато випуск першого в країні періодичного видання зі стандартизації – Бюлетеня Комітету еталонів та стандартів. У 1923 р. при Наркоматі РСІ створене бюро стандартизації для підготовки пропозицій зі створення центрального органу зі стандартизації.

19 березня 1924 р. Головою ВРНГ СРСР Ф.Е. Держинським підписаний наказ про створення першого постійного центру зі стандартизації у промисловості – Бюро промислової стандартизації при Головному економічному управлінні ВРНГ СРСР. При Бюро

працювало більш ніж 100 робочих комісій з усіх галузей промисловості, в яких брали участь спеціалісти науково-технічних інститутів, навчальних закладів, а також трестів та установ. Стандарти, прийняті комісіями Бюро промислової стандартизації при Головному економічному управлінні ВРНГ СРСР, носили назву «промстандарти ВРНГ СРСР». Саме ця установа, на думку Л.Я. Шухгальтера, поклала початок планомірній роботі зі стандартизації [3, 9].

У 1925 р. в Бюро стандартизації при Головному управлінні металопромисловості ВРНГ СРСР створена комісія, яка поклала початок робіт зі створення у майбутньому стандартів на креслення. У цьому ж році вперше в СРСР розпочато розроблення стандартів на правила виконання креслень в машинобудуванні, і протягом 1928–1930 рр. Комітетом стандартів були затверджені 14 перших стандартів.

15 жовтня 1930 року Комітетом стандартів прийняте рішення про обов'язкове застосування стандартів на креслення в усіх навчальних закладах.

Пасивний характер проведення робіт зі стандартизації на початку 40-их рр. можна пояснити необхідністю першочергового виконання завдань, безпосередньо пов'язаних з війною, а в перші повоєнні роки – ліквідацією її наслідків. Зрозуміло, що в цей час будь-яка діяльність була направлена на забезпечення перемоги.

У 1950 р. Комітетом стандартів затверджено комплекс стандартів на систему креслярської галузі, а в 1967 р. згідно з Постановою Ради Міністрів СРСР від 11 січня 1967 р. «Про покращення робіт зі стандартизації в країні» підготовлені й затверджені перші стандарти Єдиної системи конструкторської документації (ЄСКД). Мінелектротехпром стало першим міністерством, яке розпочало її впровадження.

Важливий комплекс стандартів ЄСКД введено до дії 1971 р. Основне призначення стандартів ЄСКД полягає у встановленні єдиних оптимальних правил, вимог і норм виконання, оформлення й обігу конструкторської документації, що забезпечують:

- застосування сучасних методів і засобів на усіх стадіях життєвого циклу виробу;
- можливість взаємообміну конструкторською документацією без її переоформлення;
- оптимальну комплектність конструкторської документації;
- механізацію й автоматизацію обробки конструкторських документів та інформації, що міститься в них;

- необхідну якість виробів;
- можливість розширення уніфікації і стандартизації при проектуванні виробів і розробленні конструкторської документації;
- можливість проведення сертифікації виробів;
- скорочення термінів і зниження трудомісткості підготовки виробництва;
- правильну експлуатацію виробів;
- оперативну підготовку документації для швидкого переналагодження діючого виробництва;
- спрощення форм конструкторських документів і графічних матеріалів;
- можливість створення і ведення єдиної інформаційної бази;
- можливість гармонізації стандартів ЄСКД з міжнародними стандартами (ISO, IEC) в області конструкторської документації;
- можливість інформаційного забезпечення підтримання життєвого циклу виробу.

У 1977 р. вперше у світовій практиці затверджено 5 державних стандартів, що входили до складу ЄСКД і встановлювали правила оформлення документів, виконаних на перфокартах та перфострічках.

1977 р. Держбуд СРСР затвердив перший державний стандарт Системи проектної документації будівництва ГОСТ 21.001–77 «СПДС. Общие положения». Стандарт Системи проектної документації будівництва встановлював єдині правила виконання, оформлення проектної документації для будівництва, в тому числі й машинно-орієнтованих проектних документів, що використовувалися в АСУ.

У 1979 р. розроблена «Програма розвитку й удосконалення ЄСКД в умовах функціонування САПР», направлена на встановлення єдиних правил розроблення, оформлення й обігу конструкторської документації, що розроблялася в САПР, а також забезпечення використання конструкторських документів в АСУП.

У 1979 р. на основі дослідного впровадження рекомендацій з застосування вимог стандартів ЄСКД до виконання конструкторських документів на пристроях виводу ЕОМ затверджено ГОСТ 2.004–79 «ЄСКД. Правила виконання конструкторських документів на графічних та тих, що друкують, пристроях виводу ЕОМ».

27 листопада 1979 р. проведено Всесоюзний симпозіум, присвячений подальшому розвитку й удосконаленню ЄСКД, на якому підведені попередні підсумки впровадження ЄСКД. На симпозіумі відзначалося, що одним з основних результатів упровадження Єдиної системи конструкторської документації стало забезпечення можливості організації в оптимально короткі строки виробництва на будь-якому підприємстві без переоформлення конструкторської документації.

Список використаних джерел

1. Куфман, М.И. 60 лет стандартизации в СССР: Основные события и факты: (1925 – 1985) / М.И. Куфман, В.Н. Чернягова. – М.: Изд-во стандартов, 1985. – 152 с.
2. О введении международной метрической системы мер и весов: Декрет СНК РСФСР от 14.09.1918 г. // СУ СССР. – 1918. – № 66. – Ст. 725.
3. Шухгальтер, Л.Я. У истоков отечественной стандартизации // Стандарты и качество. – 1967. – № 11. – С. 9.

Проанализирована деятельность органов стандартизации СССР по нормализации системы конструкторской и проектной документации.

Ключевые слова: конструкторская и проектная документация, стандартизация, органы стандартизации.

The author analyzed the activities of standardization regarding normalization of Soviet design and project documentation.

Keywords: engineering and design documentation, standardization, standardization bodies.

УДК 002+347

О.О. Вдовіна

ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУДОВИХ УСТАНОВ

Аналізуються головні складові документаційного забезпечення судової системи України. Особливу увагу приділяється вимогам до організації систем діловодства та документообігу в судових установах;